

## **Mediewalizm i pamięć w fantastyce historycznej Guya Gavriela Kaya**

Celem projektu jest: 1) analiza konstrukcji mediewalizmu w fantastyce historycznej Guya Gavriela Kaya, oraz 2) opracowanie modelu teoretycznego umożliwiającego rozpatrywanie mediewalizmów we współczesnej literaturze fantastyki jako formy pamięci kulturowej. Zakres badań wynika z konstatacji, że twórczość Kaya pozostaje niewystarczająco omówiona, podczas gdy może stanowić - w zestawieniu z innymi popularnymi tekstami fantastyki - oryginalny kontekst do zastosowania nowych kategorii interpretacyjnych wywodzących się z badań nad pamięcią. Projekt ma zatem przyczynić się do rozwoju badań literackich poprzez włączenie w ich obszar wielowymiarowych tekstów, które jak dotąd nie cieszyły się dużym zainteresowaniem akademickim. Rozszerzy również istniejące ramy interpretacyjne, umożliwiając ich wykorzystanie w innych obszarach badań.

Guy Gavriel Kay jest współczesnym autorem kanadyjskim, który dotychczas opublikował czternaście powieści fantastyki i antologię poezji. Jego utwory cieszą się uznaniem czytelników na całym świecie, zostały przetłumaczone na ponad trzydzieści języków, zdobyły wiele prestiżowych nagród w kategorii fantastyki. Jednak pomimo tej popularności, twórczości Kaya poświęcono do tej pory niewiele uwagi w sensie akademickim. Mój projekt ma na celu wypełnienie tej luki poprzez analizę jego twórczości z perspektywy mediewistyki, która uważa, że sposób, w jaki średniowiecze jest przedstawiane w kulturze i literaturze popularnej, można postrzegać jako swoistą „fantazję” kulturową, która selektywnie przywłaszcza różne średniowieczne motywy i toposy by przekształcić je na potrzeby współczesnych czytelników i widzów.

Termin mediewalizm rozumieć możemy bardzo szeroko jako każdą post-średniowieczną próbę wyobrażenia sobie średniowiecza na nowo, zgodnie z potrzebami współczesnego świata. Postrzegając mediewalizm jako specyficzny dialog między przeszłością a teraźniejszością, proponuję usytuować twórczość Kaya w kontekście zarówno tradycji średniowiecznej, jak również fantastyki mediewalnej (zwłaszcza J.R.R. Tolkiena, C.S. Lewisa, T.H. White'a, Marion Bradley Zimmer, George'a R.R. Martina, Stevena Eriksona i Milesa Camerona). Umożliwi to systematyczny ogląd różnych sposobów wykorzystania tradycji średniowiecznej we współczesnej literaturze fantastyki i opracowanie ramy teoretycznej umożliwiającej ich analizę w kontekście pamięci kulturowej. Podejście to umożliwia odczytanie mediewalizmu Kaya jako swoistego palimpsestycznego konstruktów średniowiecza, który odwołuje się nie tylko do historii, literatury i kultury średniowiecznej, lecz również do innych, wcześniejszych mediewalizmów. Celem badań będzie jednak nie tyle prześledzenie tematycznych i strukturalnych podobieństw między tymi tradycjami, lecz zbadanie procesów pamięci, dzięki którym średniowiecze zostaje niejako wyobrażone na nowo, w sposób który umożliwia przekaz treści bliskich współczesnym czytelnikom. Aby to zademonstrować, skupię się na takich aspektach powieści jak wątki arturiańskie, relacja między historią a pamięcią, wizerunek męskości i kobiecości, reprezentacja „Innego”. W swoich badaniach przyjmuję hipotezę, że strategie narracyjne i światotwórcze Kaya, odwołujące się do aspektów historii i tradycji średniowiecznej rzadko eksplorowanych w literaturze fantastyki, skutkują nie tylko rozszerzeniem ram gatunkowych, lecz przyczyniają się do poszerzenia zasobów pamięci kulturowej dotyczącej średniowiecza

Wyniki badań, zaprezentowane podczas konferencji międzynarodowych oraz w formie publikacji – pierwszej monografii naukowej poświęconej twórczości Guya Gavriela Kaya i serii artykułów, powinny zainteresować naukowców i studentów zainteresowanych badaniami nad pamięcią, mediewalizmem oraz literaturą fantastyki.